

OHJE SELÄN SPONDYLOOSIN RÖNTGENKUVAUKSISTA JA LUOKITUKSESTA (Spondyloosiohje)

Kennelliiton hallituksen 25.8.2011 hyväksymä, voimassa 1.1.2012 alkaen.

Tämä ohje täydentää Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamissääntöä (valtuusto 30.11.2008) ja Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelman ohjetta (PEVISA-ohje, hallitus 28.8.2008).

1 YLEISET MÄÄRÄYKSET

Koirien perinnöllistä selän spondyloosia tutkitaan röntgenkuvauksilla ja selät luokitellaan jalostustiedon keräämistä varten. Suomen Kennelliitto (jäljempänä Kennelliitto) hyväksyy virallisiksi tämän ohjeen mukaisesti annetut lausunnot.

Röntgenkuvat otetaan Kennelliiton ohjeiden mukaisesti ja niiden arvostelussa käytetään Kennelliiton vahvistamaa selän spondyloosin arvosteluasteikkoa.

Spondyloosilausunto on annettava koiranomistajan kotimaassa tai Suomessa. Muualla kuin Suomessa annetuissa spondyloosilausunnoissa tulee käydä ilmi lausuntamaa, koska arvosteluasteikot vaihtelevat eri maissa eivätkä siten ole suoraan verrannollisia.

Kun koira kuvataan Kennelliiton lausuntoa varten, tulee kuvauksessa noudattaa näitä ohjeita ja kuvat asianmukaisine röntgenlähetteineen toimittaa Kennelliittoon joka antaa virallisen lausunnon kuvista.

Koiran omistajan tulee ilmoittaa eläinlääkärille, jos koiralle on tehty lausuntoon vaikuttava leikkaus. Asia merkitään röntgenlähetteeseen. Koiran sairaskertomus liitetään mukaan.

Röntgenkuvat säilytetään keskitetysti Kennelliiton määräämässä paikassa vähintään 10 vuotta, jonka jälkeen ne voidaan hävittää. Kennelliitto kuitenkin säilyttää joka vuodelta maaliskuun kuvat myöhempiä mahdollisia tutkimuksia varten.

2 LAUSUNTOMENETTELY

Kennelliiton hallitus nimeää eläinlääkärit, joiden antamat lausunnot hyväksytään. Kennelliiton nimeämä virallinen lausunnonantaja saa tietää koiran rodun, iän, sukupuolen ja rekisterinumeron, mutta ei muita tietoja.

Selän spondyloosilausunto annetaan vain sellaisista kuvista, joiden mukana on kuvaajan täyttämä Kennelliiton röntgenlähete.

Lausunto annetaan vain sellaisesta röntgenkuvasta, jota otettaessa ko. koira on ollut tunnistusmerkitty Kennelliiton hyväksymällä tavalla. Tunnistusmerkintä on aina tarkastettava kuvauksen yhteydessä.

Virallisesta tutkimuslausunnosta peritään maksu, jonka suuruuden Kennelliiton hallitus määrää. Tutkimuslausunto toimitetaan röntgenläheteeseen merkitylle vastaanottajalle ja Kennelliiton tiedostoon merkitään tiedot tutkimustuloksesta sekä lausunnon antaja.

Lausuntoon voidaan kirjata tieto kuvassa havaittavista olennaisista sivulöydöksistä.

Koira voidaan uusintakuvata, mutta vasta 6 kuukauden kuluttua edellisestä kuvauksesta. Jos uusintakuvaus kuitenkin tehdään kuvausteknisistä syistä, on kuvaus aiheellista tehdä mahdollisimman pian. Lausunnon antaja saa nähtäväkseen kaikki aiemmat kuvat. Koirasta annettu lausunto voi uusintakuvausten johdosta muuttua.

Tuontikoirista, ulkomaisista jalostuskoirista ja tuontisperman osalta hyväksytään lausunnot, jotka ovat verrattavissa Kennelliiton asteikkoon ja kuvausasento on ollut Kennelliiton suositusten mukainen. Lausunnosta tulee käydä ilmi, että koira on ollut tunnistusmerkitty kuvaushetkellä.

Mikäli siitoskäyttöön aiotulle ulkomaiselle koiralle ei saada Kennelliiton arvosteluperiaatteiden mukaisesti annettua lausuntoa koiranomistajan kotimaassa, voidaan tunnistusmerkitty koira kuvauttaa Kennelliiton ohjeiden mukaisesti ja röntgenkuva lähettää arvosteltavaksi Kennelliittoon suomalaista lausuntoa varten (liitteeksi perustelut miksi ulkomaiselle koiralle halutaan lausunto Suomesta). Näin voidaan menetellä myös ennen ulkomaisen koiran ostoa.

3 ARVOSTELUASTEIKKO

Luokitus	Kuvaus
SP0 puhdas	Todetaan < 3 mm piikkejä korkeintaan 1-2 nikamavälissä tai > 3 mm piikki yhdessä nikamavälissä.
SP1 lievä	Todetaan < 3 mm piikkejä 3-4 nikamavälissä tai > 3 mm piikkejä 2-3 nikamavälissä tai saareke 1-2 nikamavälissä.
SP2 selkeä	Todetaan silloittuma (täysi tai vajaa) 1-2 nikamavälissä ja/tai suuria saarekkeita 2 nikamavälissä.
SP3 keskivaikea	Todetaan silloittumia ja/tai suuria saarekkeita 3 tai useammassa nikamavälissä.
SP4 vaikea	Todetaan useita voimakkaasti yhteenkasvaneita nikamia, jotka jäykistävät selkärankaa.

Lausunnossa otetaan huomioon kaikki rintanikamat (1-13) sekä lannenikamat (1-7), mutta silloittuma viimeisen lannenikaman ja ristinikaman välissä (L7-S1) katsotaan painoarvoltaan vähäisemmäksi spondyloosilausunnossa, koska ko. alueen silloittuma saattaa johtua muistakin syistä kuin perinnöllisestä spondyloosista. L7-S1 alueen silloittumaa ei siten lasketa mukaan em. silloittumien lukumääriin, mutta jos koiralla on L7-S1 silloittuma, ei se kuitenkaan voi saada SP0 lausuntoa.

Tätä asteikkoa noudatetaan koiran 5 ikävuoteen saakka. Tämän jälkeen arvostelussa otetaan huomioon koiran ikä siten, että 5-7 vuotiaalla koiralla jätetään huomioimatta yksi silloittuma ja 8- vuotiaalla tai vanhemmalla koiralla jätetään huomioimatta kaksi silloittumaa. Kuitenkin jos vanhallakin koiralla on silloittumaa, ei se voi saada SP0 lausuntoa.

4 RÖNTGENKUVAUKSEN TOTEUTUS

Kuvattaessa koiran on oltava iältään vähintään 24 kk.

Röntgenkuvausta varten koira on rauhoitettava tai nukutettava siten, että se on riittävän rento kuvauksen onnistumiseksi. Käytetyt valmisteet on merkittävä lomakkeeseen.

Röntgenkuvat on kuvauksen yhteydessä merkittävä tavalla (rtg-teipillä/merkintälaitteella), jota ei jälkikäteen voida muuttaa. Tämä koskee myös digitaalisia röntgenkuvia. Röntgenkuvassa pakollisia tietoja ovat: päivämäärä ja koiran rekisterinumero (tai TM-numero).

Kuvausasento: suorat lateraalikuvat, joissa tulee näkyä **kaikki** rinta- (1-13) ja lannerangan (1-7) selkänikamat.

Koira asetetaan oikealle kyljelleen ja etujalkojen sekä takajalkojen väliin asetetaan pehmusteet, jotta selkärangasta saadaan suora lateraalikuva. Kylkiluuparien tulee näkyä mielellään päällekkäin.

Kuvauksessa keskisäde kohdistetaan selkärangan alueelle ja kuva rajataan pitkin selkäranka. Rinta – ja lannenikamien kuvausalueiden tulee mennä päällekkäin, jotta pystytään lausumaan koiran kaikki rinta- ja lannenikamat. Yhdessä kuvassa tulisi näkyä koko lanneranka, jotta lannenikamien lukumäärä pystytään laskemaan. Kuvia otetaan 2-4 kappaletta riippuen koiran ja kasetin koosta.

Jos koira on asetettu ohjeista poikkeavalla tavalla, on kuvat virheiden välttämiseksi pakko jättää arvostelematta muissa paitsi vaikeissa spondyloositapauksissa.

5 DIGITAALISET RÖNTGENKUVAT

Digitaalisia röntgenkuvia koskevia määräyksiä täydennetään kun Kennelliitolla on valmiudet vastaanottaa, käsitellä ja varastoida digitaalisia röntgenkuvia.

Digitaaliset röntgenkuvat täytyy tulostaa filmille Kennelliittoon toimitettavaksi.

Selkänikamien alueen täytyy olla luonnollisessa koossa (1:1).

6 VALITUSMENETTELY

Valitukset käsittelee Kennelliiton luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmä koiranomistajan kirjallisen valituksen perusteella.

Valitusaika on 90 vuorokautta siitä, kun lausunto on postitettu. Valitusmaksu on kaksi kertaa tarkastusmaksun suuruinen. Jos valitus todetaan aiheelliseksi, maksu palautetaan.

Valituksen kohteena olevat röntgenkuvat arvostelee itsenäisesti kaksi luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmän jäsentä. Lausunnon antaja saa tietoonsa vain koiran rodun, iän ja sukupuolen. Mikäli kaksi jäsentä on antanut koiralle saman arvion, tämä on koiran lopullinen tulos. Mikäli kahden lausunnon antajan itsenäisesti annetut lausunnot poikkeavat toisistaan, otetaan huomioon myös alkuperäinen lausunto, joka jää voimaan, jos toinen itsenäisesti annettu lausunto on sama. Jos kaikki lausunnot eroavat toisistaan, annetaan arvosteluksi keskimäinen lausunto (mediaani).

Luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmän päätös korvaa aiemman lausunnon.

7 POIKKEUSTAPAUKSET

Kennelliiton jalostustieteellisellä toimikunnalla on oikeus erittäin painavista syistä yksittäisessä poikkeustapauksessa myöntää erivapaus tämän ohjeen määräyksistä.